

Li Anderssonin linjapuhe Vasemmistoliiton sotevaalikampanjan avauksessa
18.12.2021

Hyvät ystävät,

Näissä vaaleissa ei ole kyse hallinnosta. Näissä vaaleissa ei ole kyse mistään poliittisista lehmänkaupoista tai epämääräisistä korulauseista valinnanvapaudesta.

Näissä vaaleissa on kyse – ei mistään vähemmästä – kuin elämän ja kuoleman kysymyksistä. Vaaleissa ratkaistaan se, miten me voimme luottaa suomalaisen yhteiskunnan tärkeimpiin palveluihin ja kykyyn kannatella ihmistä vaikealla hetkellä. Sairastuminen, syntyminen ja kuolema koskettavat meitä kaikkia, ja me kaikki haluamme, että avun tarpeessa voimme luottaa palvelujen toimivuuteen.

Kun emme voi luottaa siihen, että terveyskeskuslääkärin vastaanotolle pääsee silloin kun tarvitsee, tai että synnytysosastolla on mahdollisuus kiireettömään synnytykseen, vaikuttaa se meidän arkeemme turvallisuuteen.

Me emme vaadi mahdottomia, kun haluamme turvata jokaisen oikeuden terveyteen ja hyvinvointiin. Me emme vaadi mahdottomia, kun sanomme, että arvokas vanhuus kuuluu jokaiselle.

Viime kesäkuussa kuntavaalikampanjan aikoihin puhuin naisen kanssa, joka kertoi, kuinka hoitajien työkuorma ja henkilöstön suuri vaihtuvuus näkyvät hänen kotihoidon piirissä olevan veljensä arjessa. Veli ei tunnista jatkuvasti vaihtuvia hoitajia. Tunne siitä, että vieraat ihmiset tulevat hänen kotiinsa, aiheuttaa veljelle suurta stressiä. Naisen kertoman mukaan veli joutui kerran ryöstetyksi, kun hän ei osannut sanoa, olivatko kotioven takaa häntä lähestyneet ihmiset oikeasti kotihoidon työntekijöitä vai eivät.

Viime syksynä sain tilaisuuden vieraillla sairaalakoulussa omalla kotipaikkakunnallani. Sairaalakoulussa opiskelevat psykiatrian avohoidossa olevat lapset ja nuoret, kunnes he ovat valmiita palaamaan omaan kouluarkeensa. Opettajat kertoivat, että suuren tarpeen ja kysynnän vuoksi nuorten hoitotapaamisten välillä saattoi mennä kaksi kuukautta. Kaksi

kuukautta. Se on valtavan pitkä aika nuoren elämässä – ja nyt puhutaan niistä nuorista, jotka ovat päässeet hoitojärjestelmän piiriin.

Nuorten mielenterveyspalvelujen kuormitus aiheuttaa myös muita epäinhimillisiä tilanteita. Tänä aamuna luin jälleen kerran tapauksesta, jossa lapsi oli jouduttu sijoittamaan siksi, ettei mielenterveyspalveluja ollut tarjolla. Lastensuojelun tehtävänä ei ole paikata hoitojärjestelmän puutteita, vaan lapsilla ja nuorilla pitää olla oikeus saada asianmukaista hoitoa – ilman kohtuuttomia odotusaikoja.

Mahdottomia emme myöskään vaadi silloin, kun vaadimme sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisille mahdollisuutta saada tehdä oma työnsä hyvin. Tulen muistamaan ikuisesti, kuinka Turun kaupungin dementiaosaston hoitaja näytti minulle tarkasti ja ammattitaidolla, miten ikäihmistä, joka ei ole enää kykeneväinen omin voimin nousemaan sängystään, käännetään ja nostetaan siten, että se olisi mahdollisimman hellävaraista ja ergonomista niin hoidettavalle kuin hoitajalle.

Nämä kohtaamiset kuvastavat sitä, mistä sosiaali- ja terveydenhuollossa on kyse. Kyse ei ole kasvottomista “palveluista” tai “järjestelmästä” vaan ihmisistä. Siksi sosiaali- ja terveydenhuollon kriisi koskettaa meitä kaikkia; palvelujen käyttäjiä, tavallisia ihmisiä, lapsia, nuoria, työkäisiä, ikäihmisiä. Mutta myös alan ammattilaisia.

Suomalaiset sosiaali- ja terveydenhoitoalan työntekijät ovat koulutettuja alansa osaajia. Heistä moni kokee, ettei voi tehdä työtään riittävän hyvin. Tällä hetkellä liian moni alan ammattilainen, hoitaja, ohjaaja ja sosiaalityöntekijä, uupuu kohtuuttoman työtaakan ja kiireen alla. Kiire ja uupuminen varjostavat monen päivää viikosta ja kuukaudesta toiseen, pahimmassa tapauksessa paljon pidempään.

Sote-alan huonoista työoloista ja eläköitymisestä johtuva työvoimapula vaikuttaa tänäänkin siihen, millaista hoitoa me saamme. Lisäksi yhä useampi ammattilainen vaihtaa alaa, eikä jatkajia heidän työilleen ole tarpeeksi.

On selvää, että näin ei voi jatkua.

Sote-alan ammattilaisille pitää voida taata työolosuhteet, joissa heillä on mahdollisuus tehdä työnsä hyvin. Heidän pitää saada työstään reilu korvaus. Palkan pitää riittää elämiseen. Työntekijöiden on saatava osallistua heitä koskevaan päätöksentekoon.

Sotealan työntekijöiden lisäksi on paljon työntekijöitä, joita ilman sote-alan arki ei pyörisi. Heihin lukeutuvat esimerkiksi siivoajat, välinehuoltajat ja ruokapalvelutyöntekijät. Nämä ammattilaiset ovat yhtä olennaisia meille kaikille välttämättömien palvelujen toteuttamisessa, ja on tärkeää, että myös heille taataan kunnolliset työehdot ja elämiseen riittävä palkka.

Kun julkaisimme sotevaaliohjelmamme muutama viikko sitten, kertoi puolueemme varapuheenjohtaja Minna Minkkinen siitä, kuinka samaan aikaan kun alalla vallitsee suuri työvoimapula, työskentelevät monet sairaanhoitajat neljä tai jopa kymmenen vuotta määräaikaisten työsopimuksilla samoille työnantajille. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirissä puhkesi äskettäin iso riita hoitajille päätetyistä paikallisista palkanlisistä, kun sairaanhoitopiirin johtaja päätti perua jo tehdyn päätöksen parannuksista palkkoihin työvoimapulaa vaivanneilla osastoilla.

On selvää, että näin ei voi jatkua.

Suomella ei ole varaa enää yhteenkään hoivakotikatastrofiin tai inhimillisen hoidon laiminlyöntiin minkään palvelun piirissä. Meidän pitää voida olla varmoja siitä, että Suomessa jokainen ihminen, iästään tai mistään muusta ominaisuudestaan riippumatta, saa parasta mahdollista hoitoa.

Julkisten palvelujen ulkoistaminen kestävämmien säästöjen toivossa pitää lopettaa. Yhteiseen hyvinvointiin tarkoitetut varat tulee käyttää kaikkien hyvinvoinnin rakentamiseen, eikä suuryritysten voitontavoitteluun. Meillä on liian monta surullista esimerkkiä siitä, miten vanhusten tai vammaisten hoitoa on laiminlyöty asumispalveluyksiköissä.

Jo tehtyihin laajamittaisiin palvelujen ulkoistuksiin pitää vastata kasvattamalla julkista palvelutuotantoa ja takaamalla työntekijöille mahdollisuus tehdä työnsä hyvin.

Me haluamme, että apu, hoito ja hoiva on saatavilla kaikille, kaikkialla Suomessa. Yhdenvertaiset ja laadukkaat lähipalvelut on turvattava kaikille. Hoitoon pääsyä pitää nopeuttaa ja jonoja lyhentää. Me haluamme seitsemän päivän hoitotakuun voimaan koko perusterveydenhuoltoon.

Me haluamme, että jokaisella Suomessa on varaa voida hyvin. Se tarkoittaa, että sairastuminen ei kaada kenenkään taloutta ja että hoitoonpääsy ei saa olla lompakon paksuudesta kiinni. Sairaana ollessa on monta muutakin huolta kuin talous. Me haluamme, että asiakasmaksuja alennetaan ja yksityisten perintäyhtiöiden käyttö asiakasmaksujen perinnässä lopetetaan.

Hyvät ystävät,

Vasemmistoliitolla on näissä sotevaaleissa lähes 1200 ehdokasta. Tämä on huikea määrä ihmisiä, jotka ovat valmiita tekoihin meidän kaikkien hyvinvoinnin puolesta. Monilla alueilla ehdokaslistamme ovat täynnä.

Tänään tulleen selvityksen mukaan meidän kannattajamme ovat myös kaikkein varmimpia äänestysaikeistaan. 60 prosenttia vasemmistoliiton äänestäjistä aikoo varmasti äänestää tammikuussa, ja ehdimme vielä nostaa tämän luvun sataan!

Voimme myös olla ylpeitä siitä, että ehdokasjoukkomme on monipuolinen ja siihen lukeutuu paljon ihmisiä, joilla on kokemusta ja asiantuntemusta soten arjesta. Lämmin, ja suuri kiitos jokaiselle ehdokkaallemme!

Hyvät ystävät,

Suomalainen hyvinvointivaltio tarvitsee nyt tekoja, ei sloganeita vapaudesta, leikkauksia tai epämääräistä puhetta "terveestä maalaisjärjestä".

Ikäihmiset, nuoret ja sosiaali- ja terveydenhoitoalan ammattilaiset eivät jaksakaan kuulla enää yhtäkään puheenvuoroa heidän työpanoksensa, ihmisarvonsa tai hyvinvointinsa tärkeydestä, jos päättäjät eivät ole valmiita konkreettisiin tekoihin kaikkien suomalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.

Me vasemmistoliitossa olemme siihen enemmän kuin valmiita. Me tunnemme niin sosiaali- ja terveydenhuollon kuin pienituloisten ihmisten arjen. Me tiedämme, millaisia tekoja tarvitaan, jotta hyvinvointi ja terveys olisivat jokaisen oikeus, ei harvojen etuoikeus. Me olemme näissä vaaleissa pitämässä ihmisten puolta, emme avaamassa yrityksille uusia markkinoita.

Mielenterveyden osaamista sosiaali- ja terveyskeskuksiin. Pysyvyyttä työsuhteisiin. Parannuksia palkkoihin. Lisää hoitajia ja lääkäreitä terveyskeskuksiin, jotta jonot lyhenevät. Asiakasmaksujen alentaminen, ja perimättä jättäminen aina kun se on perusteltua.

Me tiedämme mitä pitää tehdä, jotta sosiaali- ja terveydenhuollon ongelmat ratkaistaan. Nämä eivät ole mahdottomuuksia, vaan meille vasemmistoliitossa nämä asiat ovat itsestäänselviä: ihmisten hyvinvoinnin tulee aina mennä suuryritysten voittojen edelle, ja jokaisen työntekijän kuuluu saada työstään asianmukainen korvaus.

Vasemmiston tavoite on kirkas ja selkeä: me olemme valmiita luomaan sosiaali- ja terveydenhoitojärjestelmän, joka kannattelee ja turvaa meitä kaikkia, kun tarvitsemme apua.

Me suomalaiset olemme olleet pitkään ylpeitä koulutusjärjestelmästä, jonka tärkeimpiä vahvuuksia on tasa-arvo. On valitettava tosiasia, että terveydenhuollossa tasa-arvo ei tällä hetkellä toteudu: ihmisryhmien väliset terveyserot ovat huomattavat, ja usein hoitopääsyn nopeus on kiinni kukkaron paksuudesta. Tämä on kansallinen häpeä.

Näin ei kuitenkaan tarvitse olla, sillä meillä on kaikki mahdollisuudet päättää, että tulevaisuudessa asiat ovat paremmin. Meillä on kaikki mahdollisuudet pitää toisistamme parempaa huolta. Lopputulos on kiinni siitä, millaisia valintoja ja päätöksiä teemme.

Hyvät ystävät,

Nämä vaalit tehdään yhdessä. Tästä päivästä alkaa matka kohti vasemmiston sotevaalivoittoa. Lämmin kiitos, että olet mukana.

Hyvinvointi vaatii tekoja. Valitse vasemmisto.